

2. Гершунский Б.С. Философия образования: Учебное пособие для студентов высших и средних педагогических учебных заведений. – М.: Московский психолого-социальный институт, 1998. – 432 с.

3. Теоретические основы стандартизации в сфере образования [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.p-lib.ru/pedagogika/andreev/andreev13.html>

Валентина Гордієнко,
викладач мовних дисциплін Торговельно-
економічного коледжу КНТЕУ, кандидат
педагогічних наук

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ БІНАРНИХ ЗАНЯТЬ У ПІДГОТОВЦІ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сьогоднішній день кидає постійні виклики сучасній системі освіти, особливого новаторства потребує передвища освіта, яка є складовою економічної успішності України, динамізму та глибини її інтелектуального життя. В умовах постійних соціально-економічних та культурних змін у розвитку сучасного суспільства українська мова (за професійним спрямуванням) є засобом розвитку професійно-мовленнєвих компетенцій і стратегій, які необхідні майбутнім молодшим спеціалістам для ефективної участі в ситуаціях професійного спілкування. Рівень володіння мовою майбутнього фаху сприяє підвищенню мобільності та конкурентоздатності випускників коледжу, які мають почуватися впевнено на сучасному ринку праці. Враховуючи те, що сучасний стан розвитку України вимагає якісно нового підходу до мовленнєвої підготовки молодших спеціалістів, виникає нагальна потреба у якісно новому підході до методики викладання української мови (за професійним спрямуванням) для студентів економічного профілю. Сьогодні особливої актуальності набуває комплексне використання мовленнєвих умінь у вирішенні реальних професійних проблем та практичних завдань. Об'єднання української мови (за професійним спрямуванням), як однієї з універсальних навчальних дисциплін, з іншими навчальними фаховими дисциплінами має на меті вирішувати проблеми, з якими не можна впоратися в межах однієї дисципліни. Розуміння цього дозволяє довести необхідність проведення бінарних занять з української мови (за професійним спрямуванням) і фахових дисциплін.

Слово «бінарний» походить від латинського слова «binarius» – «подвійний». За класифікацією А.В.Хуторського [2], бінарні заняття належать до занять комунікативного типу. Це спеціально організовані дослідження, які об'єднують знання з різних предметів, спрямовані на вирішення певної проблеми, яка виникла на межі навчальних дисциплін, що дозволяє досягнути цілісного сприйняття студентами досліджуваних питань, та мають практичну спрямованість. Проведення бінарного заняття поєднує

низку труднощів, а саме: не завжди теми в програмах навчальних предметів, які варто інтегрувати, сформульовані однаково; часто заняття, які можна інтегрувати відповідно до вимог програми, мають проходити з великим проміжком часу, а це ж вимагає вносити корективи до навчального плану [2]. Бінарні заняття дозволяють здійснювати синтез, протиставлення різнопланових знань, розв'язання протиріч, що виходять із різнофокусних акцентів на одному і тому ж емпіричному матеріалі [1].

Методика такого заняття відрізняється від методики традиційного тим, що заняття з однієї теми проводять два викладачі. Етапи бінарного заняття не ізольовані один від одного, а органічно поєднані, пластичні та можуть переплітатися один з одним [3]. Вибір теми такої організаційної форми навчання потребує комплексного та системного підходу. Бінарне заняття слід відрізнити від звичайних занять з української мови, на яких використовуються передбачені програмою міжпредметні зв'язки, що являють собою короткі принагідні вкраплення у канву заняття економічної термінології чи професійної документації. Варто наголосити на тому, що структура курсу української мови в умовах ВНЗ I-II рівнів акредитації економічного профілю повинна бути послідовно направленою на розвиток професійно-мовленнєвої компетенції у сфері спеціалізації студента. При цьому більший акцент, на нашу думку, слід приділяти аудиторній роботі студентів. Тому постає нагальна необхідність у проведенні бінарних занять з української мови (за професійним спрямуванням) та фаховими дисциплінами. Така скоординована форма організації навчально-пізнавальної діяльності студента під керівництвом двох викладачів спрямована не лише на удосконалення умінь професійного спілкування, але й творчої професійної активності майбутнього молодшого спеціаліста. Бінарні заняття позбавлені звичних шаблонів у структурі та характеризуються великою затратою часу на підготовку.

Досвід нашої роботи показує, що починати підготовку бінарного заняття потрібно з аналізу робочих програм, навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін. Користуючись переліком передбачених програмою міжпредметних зв'язків, викладачі мають скоординовано визначити проблему, об'єкт вивчення та схему тематичної інтеграції – спільні цілі та теми, які є базовими для вивчення згодом складніших предметів з фаху, обґрунтувати доцільність використання знань, отриманих на бінарному занятті для подальшої професійної діяльності. Кожен викладач працює над своїми проблемами та завданнями, розробляє подальший план дій, створює навчально-методичні матеріали для проведення заняття.

Найважливішим етапом роботи над бінарним заняттям є період творчої співпраці викладачів і студентів. Необхідно співставити методичні розробки та функції кожного викладача, здійснити коригування розроблених матеріалів. Слід наголосити, що викладачі мають використовувати методи проблемного навчання, продумувати поєднання індивідуальних та групових форм роботи і обов'язково враховувати індивідуальні та психологічні особливості студентів.

Ми переконані, що практична реалізація бінарних занять з української мови (за професійним спрямуванням) та фахових дисциплін економічного профілю забезпечується наступними умовами: тісною і постійною співпрацею викладачів різних циклових комісій, узгодженістю навчальних планів і програм із навчально-методичною документацією; підготовкою навчально-методичного забезпечення, встановлення спільної методичної роботи викладачів шляхом взаємовідвідування занять, плануванням реалізації міжпредметних зв'язків, систематичністю їх здійснення; формуванням такої мовленнєвої бази, яка б стала основою для удосконалення професійно-мовленнєвих умінь, які є основою спілкування та необхідні для організації та ефективного здійснення всіх типових задач у майбутній професійній діяльності молодших спеціалістів економічного профілю.

Практика проведення бінарних занять доводить, що такі заняття допомагають студентам не тільки розвивати професійно-мовленнєві здібності, розкривати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, але й сприяють поглибленню навчального процесу. Не кожний день на занятті присутні два викладачі одночасно. Крім того, бінарні заняття допомагають підвищити рівень мотивації, ініціативності та зацікавленості, розвивають самостійність і здатність до самоорганізації. Професійно-мовленнєві компетенції майбутніх молодших спеціалістів економічного профілю формуються в комплексі, тоді як розрізнене вивчення дисциплін не дає уявлення про цілісне явище, дроблячи його на розрізнені фрагменти. Форма проведення бінарного заняття захоплююча і нестандартна. Використання різних видів діяльності на занятті дає можливість студентам підтримувати увагу на високому рівні, що дозволяє говорити про розвиваючий ефект навчання. Бінарні заняття дають можливість самореалізовуватися у творчому процесі як викладачу, так і студенту. Але в той же час маємо пам'ятати, не потрібно об'єднувати всі дисципліни в одне ціле, так як вони втрачають свою індивідуальність. Тому бінарні заняття необхідно проводити періодично, щоб студенти побачили взаємозв'язок між навчальними дисциплінами і зрозуміли, що знання в одній дисципліні полегшує розуміння процесів, що вивчаються в інших областях.

Список використаних джерел:

1. Гриньова М.В. Саморегуляція навчальної діяльності школяра. – Харків: Фоліо, 1997. – 256 с.
2. Інтеграція навчального процесу як чинник розвитку пізнавальної активності учнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/24899/
3. Лобур М.С. Із досвіду вирішення проблем міжпредметних зв'язків на сучасному етапі при підготовці молодших спеціалістів // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. – 2001. – Вип. 31. – С. 216-218.